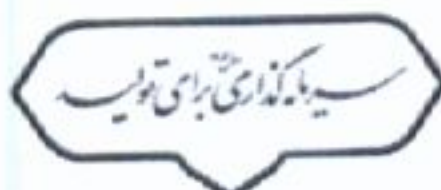




سازمان حفاظت محیط زیست

مدیریت اقتصاد و فناوری محیط زیست

بسمه تعالی



تاریخ: ۱۴۰۴ / ۰۷ / ۰۶

شماره: ۱۴۰۴ / ۶۴۰ / ۲۸۵۴۸

پیوست: دارد

سال محیط زیست یا حفظ منابع طبیعی، برای ما ساله ای تجلای و درجه دو نیست: یک ساله حیاتی است. (مقام معظم رهبری)

جناب آقای دکتر سیف مدیر کل محترم دفتر ارتباط با صنعت و جامعه وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

موضوع: اولویت های پژوهشی سازمان محیط زیست

با سلام و احترام؛

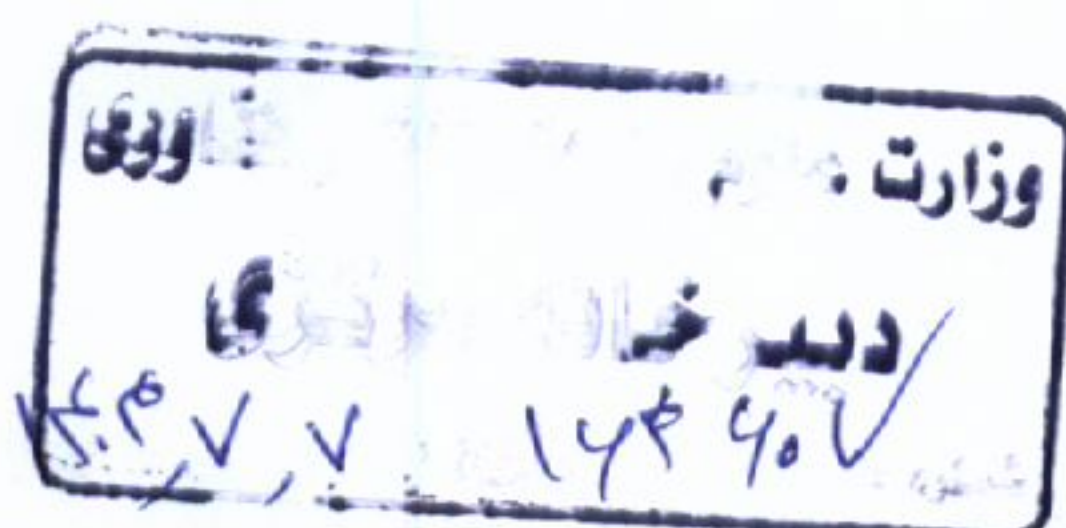
با عنایت به نقش پژوهش های کاربردی و مساله محور در حل چالش های محیط زیست کشور و لزوم هم افزایی در توسعه کمی و کیفی طرح های پژوهشی و فناوری، خواهشمند است دستور فرمایید، همزمان با درج فراخوان اولویت های پژوهشی و فناوری سازمان حفاظت محیط زیست در تارنمای رسمی اطلاع رسانی این سازمان، اقدام لازم در خصوص اعلام عناوین اولویت های پژوهشی پیوست، به تمامی مراکز علمی، دانشگاهی و پژوهشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری صورت پذیرد.



انناز کوفانی
مدیر دفتر مدیریت اقتصاد و فناوری محیط زیست

رونوشت:

جناب آقای کیادلیری معاون محترم آموزش و مشارکت های مردمی



تهران، ضلع شمالی بزرگراه شهید حکیم، بین شیخ فضل ا... و یادگار امام، پارک طبیعت پردیسان تلفن ۴۲۷۸۱۰۰۰
آدرس اینترنتی: www.doe.ir پست الکترونیکی: info@doe.ir صندوق پستی: ۱۴۱۵۵-۷۳۸۳



اولویت های پژوهشی و فناوری سازمان حفاظت محیط زیست

آموزش و مشارکت های مردمی

۱. سنجش اثربخشی درس "شناخت محیط زیست" در دانشگاه ها و بررسی و امکان سنجی توسعه آن به صورت واحدهای تخصصی محیط زیستی در گروه های آموزشی مختلف؛
۲. طرح جامعه نیازسنجی آموزشی و تدوین شناسنامه استاندارد محیط زیست صنایع ایران؛
۳. تدوین سند ملی ورزش و محیط زیست؛
۴. سنجش سواد محیط زیستی مدیران و سیاست گذاران و ارایه چارچوب ارتقای آن برای حکمروایی مطلوب؛
۵. ارزیابی مشارکت مردمی و مسئولیت پذیری اجتماعی محیط زیستی در دستگاه های اجرایی و تدوین نقشه راه ارتقای آن (ارزیابی مشارکت مردمی و مسئولیت پذیری اجتماعی محیط زیستی در دستگاه های اجرایی یکی از شهرهای کشور و تدوین نقشه راه ارتقای آن برای یکی از دستگاه های اجرایی آن شهر الزامی است).

اقتصاد و فناوری محیط زیست

۱. ارزشگذاری خدمات اکوسیستمی زیستگاه های مرجانی جزایر کیش و قشم؛
۲. ارزشگذاری اقتصادی هزینه های محیط زیستی انتقال آب رودخانه تجن به تالاب میانکاله (تدوین دستورالعمل برآورد هزینه های محیط زیستی ناشی از اجرای پروژه های خطوط انتقال مدنظر می باشد)؛
۳. ارزشگذاری اکوسیستم خاک کشور (مطالعه موردی: یکی از استان های کشور)؛
۴. ارزشگذاری اقتصادی هزینه های محیط زیستی ناشی از حریق در مناطق تحت مدیریت سازمان حفاظت محیط زیست (انجام یک مطالعه موردی و تدوین دستورالعمل مربوطه مدنظر می باشد)؛
۵. یکپارچه سازی و به روز رسانی مطالعات ارزشگذاری اقتصادی منابع پایه محیط زیست استان های کشور با رویکرد خدمات اکوسیستمی؛
۶. ارزشگذاری اقتصادی هزینه های محیط زیستی ناشی از تخریب و آلودگی های محیط زیست (تدوین دستورالعمل)؛
۷. ارزیابی خسارت های محیط زیستی ناشی از حمله رژیم صهیونیستی به کشور؛

۸. پیاده سازی سیستم پشتیبان تصمیم گیری مبتنی بر هوش مصنوعی (AI) برای ارزیابی خدمات اکوسیستمی اکوسیستم‌ها و خسارت بر آنها؛
۹. طراحی ساختار نهادی و سازوکار حقوقی استفاده از نتایج ارزش گذاری اقتصادی خدمات اکوسیستمی در نظام ارزیابی اثرات زیست محیطی (EIA)؛
۱۰. طراحی مدل شبیه سازی پویا (System Dynamics) برای پیش بینی تأثیر فناوری های سبز بر اقتصاد کلان ایران؛
۱۱. امکان سنجی استقرار پلتفرم دیجیتال بازار کربن مبتنی بر بلاکچین؛
۱۲. ارزش گذاری اقتصادی انتشار کربن و برآورد هزینه های کاهش آن از طریق طراحی الگو/نرم افزار ملی (مطالعه موردی صنایع فولاد)؛
۱۳. برآورد هزینه های اقتصادی سازگاری با تغییر اقلیم در بخش های کلیدی ایران؛
۱۴. بومی سازی قیمت گذاری آلاینده های محیط زیست؛
۱۵. تدوین سامانه پایش و سیاست گذاری منطقه ای هوشمند برای ارتقای شاخص های پایداری محیط زیست ایران؛
۱۶. شناسایی و اولویت بندی فرصت های سرمایه گذاری سبز در ایران با تاکید بر مشارکت بخش خصوصی؛
۱۷. آلودگی هوا و حقوق شهروندی.

محیط زیست انسانی

۱. بررسی روش های رایج و نوین پایش ترکیبات مولد بو و ارائه بهترین روش با توجه به شرایط موجود در کشور؛
۲. پایش و ارزیابی آلاینده های نوظهور در پساب های صنعتی (دارویی - بهداشتی)؛
۳. مکان یابی محل مناسب ایجاد سایت دفع پسماندهای صنعتی - ویژه (مطالعه موردی؛ استان البرز)؛
۴. یکپارچه سازی مدل کاربردی مسئولیت اجتماعی زیست محیطی صنایع در سامانه جامع محیط زیست (پایش آلاینده های زیست محیطی)؛
۵. بررسی تغییرپذیری، فعالیت و سهم هریک از گردوغبارهای داخلی و خارجی بر آلودگی شهرهای استان خوزستان؛
۶. تهیه اطلس آلودگی خاک یکی از استان های زیر با اولویت؛ ۱- استان یزد، ۲- استان مرکزی، ۳- استان گیلان و ۴- استان مازندران؛
۷. بررسی آسیب شناسی و عدم موفقیت طرح های اجرا شده در خصوص مهار کانون های گرد و غبار و آرایه راهکارها (قانون هفتم پیشرفت)؛

۸. پایش فرونشست زمین به کمک فناوری‌های هوشمند جهت ارایه راهکارهای تاب‌آوری شهرها؛
۹. محاسبه ردپای کربن ستاد مرکزی سازمان حفاظت محیط زیست ایران مطابق با استاندارد بین‌المللی ISO ۱۴۰۶۴-۱
۱۰. مانیتورینگ هوشمند آلاینده‌های خاک به وسیله سنسورها با بکارگیری فناوری نانو (جهت بررسی تکمیلی نیاز به اعلام محورهای طرح می‌باشد)؛
۱۱. مطالعات ریزگردهای شهرستان فیروزکوه و سهم بندی ذرات معلق به تفکیک منابع مولد؛
۱۲. مطالعه ماهیت کیفی ذرات معلق شهر تهران؛
۱۳. مطالعه و طراحی شبکه پایش منابع آب زیر زمینی، سطحی و خاک در شعاع تاثیر گذار پتروشیمی؛
۱۴. تعیین میزان فلزات سنگین موجود در گرد و غبارهای انتقالی به داخل شهر اراک؛
۱۵. شناسایی سهم انتشار گرد و غبار از محدوده تالاب صالحیه و تعیین دامنه اثرگذاری و خسارات ناشی از آن در مقیاس استانی، منطقه ای و ملی؛
۱۶. تعیین ماهیت شیمیایی و بیولوژیکی ذرات منتشره در هوای محیط کرج و فردیس؛
۱۷. تعیین منشا و سهم منابع تولید کننده ذرات معلق ($PM_{2.5}$) و شناسایی ترکیبات آلاینده همراه آن‌ها در شهر اهواز؛
۱۸. تاثیر دراز مدت مالچ پاشی در شاخص‌های تنوع زیستی (ماکروفون خاک و پوشش گیاهی و حیات وحش) در استان خوزستان؛
۱۹. بررسی تاثیر پدیده گرد و غبار بر گیاهان جنگلی، مرتعی و داویی شاخص و در معرض انقراض با تاکید بر خشکیدگی بلوط زاگرس در مناطق؛
۲۰. تعیین میزان فلزات سنگین موجود در گرد و غبار های انتقالی به داخل شهر اراک.

محیط زیست طبیعی و تنوع زیستی

۱. تدوین دستورالعمل ملی ارزیابی توان اکولوژیک سازمان حفاظت محیط زیست؛
۲. امکان‌سنجی پایش هوشمند حیات‌وحش با استفاده از فناوری‌های پیشرفته (ماهواره‌ای، GPS و GPRS)؛
۳. کاربرد پهپادها در پایش و سرشماری حیات وحش و طراحی و توسعه نرم‌افزارهای سرشماری هوشمند؛
۴. ارزیابی وضعیت جمعیتی ماهیان قزل‌آلای خال قرمز منطقه بلده استان مازندران؛
۵. تهیه کتابچه آخرین اطلاعات خزندگان و دوزیستان برای هر یک از استان‌های کشور؛
۶. بررسی وضعیت پراکنش، زیستگاه‌ها، اندازه جمعیت دو گونه مار زهراگین ناشناخته و خطرناک (کرایت سندی و افعی کک) در جنوب شرقی ایران؛
۷. معرفی و توسعه ژئوتوریسم در معادن، در راستای کاهش اثرات معدنکاری بر محیط زیست؛
۸. ارزیابی خطر میزان تنش آبی و برآورد هزینه‌های احیاء و بازسازی آن‌ها در یکی از مناطق حساس و تحت مدیریت سازمان (۲ مدل - در دو منطقه بصورت پایلوت)؛

۹. بررسی و شناسایی سنجه ها، معیار های علمی و مدلهای روز دنیا به منظور انتخاب و ارتقای سطح مناطق تحت مدیریت سازمان حفاظت محیط زیست و تعیین درجه حفاظتی آنها؛
۱۰. ارزیابی اثر بخشی شبکه مناطق حفاظت شده؛
۱۱. پایش جمعیت، تنوع ژنتیکی، احیای زیستگاه های طبیعی و بازسازی ذخایر و راهکارهای مدیریت و حفظ ذخایر زالوی طبی *Hirudo orientalis*؛
۱۲. ایجاد ذخیره گاه و بیوبانک گونه های گیاهی انحصاری و در معرض انقراض استان چهارمحال و بختیاری؛
۱۳. بیوجغرافیا و بارکد مولکولی پرندگان نیمه جنوبی ایران با استفاده از ژن COXI (استان های خراسان جنوبی، کرمان، سیستان و بلوچستان، فارس، هرمزگان، بوشهر، خوزستان و کهگیلویه و بویراحمد؛
۱۴. تهیه نقشه پراکنش، طبقه بندی حفاظتی و ارزیابی تنوع زیستی عقرب های ایران با استفاده از رمزنگاری دی ان ای (DNA barcoding)؛
۱۵. تنوع زیستی عقرب های ایران با استفاده از رمزنگاری دی ان ای (DNA barcoding).

محیط زیست دریایی و تالاب ها

۱. تهیه اطلس نرم تنان خلیج فارس و دریای عمان؛
۲. تدوین نقشه راه تالاب- تغییر اقلیم و توسعه دستیار هوشمند مبتنی بر هوش مصنوعی جهت استخراج و پیاده سازی نقشه راه؛
۳. طراحی، ساخت و استقرار سیستم امحاء زیست توده ها بمنظور امحاء آفات و گونه های مهاجم تالابی؛
۴. تهیه و تدوین ضوابط و پارامترهای پایشی مرتبط با برنامه خوداظهاری صنایع و تاسیسات مستقر در مناطق ساحلی - فرا ساحلی؛
۵. بررسی وضعیت آلودگی صوتی در زیستگاه های منتخب مرجانی و نواحی حضور پستانداران و لاک پستان دریایی خلیج فارس؛
۶. بررسی تهدیدات اصلی تاثیرگذار بر کیفیت آب تالاب سولدوز و ارائه راهکارهای اجرایی برای بهبود کیفیت؛
۷. تهیه برنامه جامع مدیریت و کنترل گونه های مهاجم تالاب های استان؛
۸. تهیه و بروزرسانی برنامه های مدیریت زیست بومی و برنامه های اجرایی در تالاب های استان (تالاب های شادگان - هورالعظیم - میانگران - بامدر - بندون و شیمبار)؛
۹. ارزیابی توان اکولوژیک تالاب جازموریان؛
۱۰. بررسی و مدلسازی اثرات تغییرات اقلیم بر اکوسیستم های حساس دریایی؛
۱۱. بررسی میزان آلودگی میکروپلاستیکی در شبکه غذایی در دریا و منشا یابی آن در استان هرمزگان: با تاکید بر گونه های تجاری و تاثیر بر جوامع انسانی؛

۱۲. طرح بازنگری پایش اکولوژیک و مدیریت محیط زیست جزایر فارور و بنی فارور و جزایر بوموسی، تنب بزرگ و تنب کوچک و اکوسیستم‌های وابسته به آبسنگ‌های مرجانی آن با تأکید بر ارائه راهکارهای مدیریتی و مقابله با بحران‌های زیست محیطی.

یگان حفاظت محیط زیست

۱. بررسی علل تخلفات شکار و صید در ایران و راهکارهای کاهش یا حذف آن؛
۲. آسیب‌شناسی اجتماعی افزایش درگیری محیط‌بانان با شکارچیان غیرمجاز و تدوین راهبردها و برنامه‌های کاهش منازعات (مطالعه موردی: دو منطقه تحت مدیریت سازمان حفاظت محیط زیست با ریسک بالا)؛
۳. نحوه مدیریت مناطق و صدور مجوزهای شکار و صید در کشورهای پیشرو در امر حفاظت؛
۴. چگونگی استفاده از هوش مصنوعی در امر حفاظت و پایش مناطق تحت مدیریت سازمان حفاظت محیط زیست.